

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W GDAŃSKU

WK.6132.6.6.2025

Gdańsk, dnia 12 lutego 2026 r.

**Pani
Marta Urbańska
Burmistrz Debrzna**

sprawa: Wystąpienie pokontrolne.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przeprowadził na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania* (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) w okresie od dnia 12 listopada 2025 r. do dnia 18 grudnia 2025 r. kontrolę doraźną miasta i gminy Debrzno.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez obie strony w dniu 18 grudnia 2025 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Pani Burmistrz.

Celem kontroli – obejmującej okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 września 2025 r., a także inne okresy w miarę potrzeby – było sprawdzenie prawidłowości realizacji wniosków pokontrolnych wydanych po kompleksowej kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych oraz innych wybranych zagadnień.

Z ustaleń kontroli wynika, że w kierowanej przez Panią jednostce część zadań wykonywana była z naruszeniem przepisów zawartych w aktach prawnych regulujących zasady gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. przypadki zaniechania bądź nieterminowego podejmowania w okresie objętym kontrolą wymaganych prawem czynności zmierzających do egzekucji należności przysługujących gminie w stosunku do podatników posiadających zaległości w podatkach lokalnych (w przypadku 8 na 30 podatników posiadających najwyższe zadłużenia objętych kontrolą), czym naruszono art. 6 § 1 w związku z art. 3 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 132 z późn. zm.), a także § 3 obowiązującego do dnia 24 marca 2024 r. rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. *w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 2083) oraz § 3 obowiązującego od dnia 25 marca 2024 r.

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 316) – str. 13 - 19 protokołu kontroli.

Stosownie do treści art. 3 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji egzekucję administracyjną stosuje się do obowiązków określonych w jej art. 2 (m. in. obejmujących podatki, opłaty i inne należności pieniężne, jeżeli pozostają we właściwości rzeczowej organów administracji publicznej), gdy wynikają one z decyzji lub postanowień właściwych organów albo – w zakresie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego – bezpośrednio z przepisu prawa.

Natomiast w myśl art. 6 § 1 ww. ustawy w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Wierzyciel może nie podejmować czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, jeżeli wysokość należności pieniężnej, nie przekracza dziesięciokrotności kosztów upomnienia, chyba że okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.

Zgodnie z brzmieniem § 3 rozporządzenia z 2020 r. wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie, o ile jest wymagane, w zakresie należności pieniężnej, której wysokość:

- 1) przekracza dziesięciokrotność kosztów upomnienia:
 - niezwłocznie – jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne,
 - przed upływem 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działanie informacyjne;
- 2) nie przekracza dziesięciokrotności kosztów upomnienia – przed upływem 6 miesięcy poprzedzających upływ terminu przedawnienia należności pieniężnej.

Natomiast w myśl § 3 aktualnie obowiązującego rozporządzenia wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie, o ile jest wymagane jego uprzednie doręczenie, w zakresie należności pieniężnej, której wysokość:

- 1) przekracza dziesięciokrotność kosztów upomnienia:
 - niezwłocznie – jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne,
 - przed upływem 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działanie informacyjne;
- 2) nie przekracza dziesięciokrotności kosztów upomnienia – niezwłocznie, jeżeli okres do upływu terminu przedawnienia tej należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.

Upomnienie powinno być wystawione możliwie szybko, a taki warunek spełnia dopełnienie tej czynności w ciągu kilku dni po terminie płatności. Pojęcie „niezwłocznie” nie ma normatywnej definicji. (por. M. Nagórek Upomnienie w sprawie opłaty za odpady komunalne, Legalis, 2025-10-19).

2. Niepodjęcie w okresie objętym kontrolą wszystkich wymaganych czynności egzekucyjnych wobec siedmiu dłużników (na 12 posiadających najwyższe zadłużenia objętych kontrolą) zalegających z opłatami z tytułu dzierżawy, najmu bądź użytkowania wieczystego (łącznie kwota ww. należności cywilnoprawnych wg stanu na dzień 30 września 2025 r. wyniosła 4.950,70 zł), czym naruszono art. 42 ust. 5 w związku z art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) – str. 20 - 22 protokołu.

Zgodnie z przywołanymi przepisami jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, natomiast w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

Należności tego rodzaju winny być dochodzone albo – przy uznaniu ich nieściągalności – umorzone. W przypadku braku umorzenia należności nie można bowiem zaniechać czynienia starań w celu ich uzyskania.

Umorzenie należności cywilnoprawnych jest natomiast możliwe w przypadku, gdy organ stanowiący gminy podejmie stosowną uchwałę na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Zawarcie w uchwale możliwości stosowania ulg z urzędu ma duże znaczenie praktyczne, przede wszystkim w odniesieniu do nieściągalnych wierzytelności występujących w przypadku zakończenia bytu podmiotu zobowiązanego w połączeniu z brakiem majątku podlegającego egzekucji. [por. P. Walczak (red.), Ustawa o finansach publicznych. Komentarz dla jednostek samorządowych, wyd. 2, 2021].

3. Nieokreślenie wartości zobowiązania wynikającego z umowy nr GK.10.2024, zawartej w dniu 16 grudnia 2024 r. z Zakładem Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór spółka z o.o. w Nowym Dworze na zagospodarowanie w 2025 r. odpadów komunalnych z terenu gminy Debrzno, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) – str. 22 protokołu.

Stosownie do brzmienia art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Spełnienie tego wymogu nie jest możliwe w przypadku nieokreślenia w zawartej umowie wysokości wynagrodzenia należącego się wykonawcy – w przedmiotowej sprawie odniesiono się jedynie do cennika znajdującego się na stronie kontrahenta, co (przy braku określenia ilości odpadów) uniemożliwia ustalenie wartości umowy.

Ponadto w trakcie kontroli ustalono, że od dnia 1 sierpnia 2024 r. nie powołano Zastępcy Burmistrza Debrzno, czym naruszono art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.) – str. 2 - 3 protokołu.

Zgodnie z przywołanym przepisem wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) w drodze zarządzenia powołuje swojego zastępcę lub zastępców oraz określa ich liczbę.

Podając powyższe do wiadomości Pani Burmistrz, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę o spowodowanie usunięcia przedstawionych nieprawidłowości poprzez:

1. terminowe podejmowanie w stosunku do podmiotów posiadających zaległości w podatkach lokalnych czynności zmierzających do ich wyegzekwowania,
2. podejmowanie czynności windykacyjnych wobec dłużników należności cywilnoprawnych,
3. określanie wartości zaciąganych w imieniu jednostki zobowiązań finansowych, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych.

Proszę również wyeliminować wszystkie pozostałe uchybienia i nieprawidłowości wyszczególnione w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomić Izbę o sposobie wykonania wniosków lub przyczynach ich niewykonania.

Wykonanie wskazanych wyżej zaleceń może być objęte kontrolą sprawdzającą, zgodnie z art. 7a ust. 4 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*.

Do wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu (zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*) przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem Prezesa tutejszej Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Luiza Budner – Iwanicka
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

Pan Adam Łukaszewski – Przewodniczący Rady Miejskiej w Debrznie.